

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/62/2023
Identifikačné číslo spisu:	8521200358
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8521200358.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne P. F.O., narodenej XX. T. XXXX, Q.A. H. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Gáborom Szárazom, Stará Ľubovňa, Garbiarska 20 proti žalovaným 1/ NFD group s. r. o., Stará Ľubovňa, Popradská 17/670, 2/ Správcovská a konzultačná, k. s., Košice - mestská časť Staré Mesto, Garbiarska 5, IČO: 53 089 570 úpadcu NAŠE FINANČNÉ DRUŽSTVO v konkurze, Stará Ľubovňa, Popradská 17/670, IČO: 36 477 494, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária PALČÍK & PARTNERS s. r. o., Košice - mestská časť Staré Mesto, Žriedlová 3, IČO: 55 465 714, o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o ubytovaní s príslušenstvom vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa od sp. zn. 6C/9/2021, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. júna 2023 sp. zn. 2Co/43/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. júna 2023 sp. zn. 2Co/43/2022 z r u š u j e vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ a v súvisiacom výroku o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 6C/9/2021-118 zo 4. apríla 2022 určil, že odstúpenie od zmluvy o ubytovaní a výzva na úhradu dlžnej ceny za ubytovanie z 20. januára 2021 sú neplatné; určil, že žalobkyňa je oprávnená užívať priestory ubytovacieho zariadenia, ktoré sú na ubytovanie vyhradené vrátane spoločných priestorov ubytovacieho zariadenia v súlade so zmluvou o ubytovaní a dohodou o zrážkach zo mzdy z 1. apríla 2019 uzavretou medzi žalobkyňou a žalovanou 1/, a to v nehnuteľnostiach zapísaných na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX, k. ú. Q. H., pozemkoch registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape, parcelného č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 626 m², č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 408 m², č. XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 14 m² a v stavbe - penzióne súpisného č. XXX postaveným na pozemku parcelného č. XXX/X počas celej doby trvania pracovného pomeru uzatvoreného medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ na základe pracovnej zmluvy z 30. januára 2013; určil, že žalovaná 1/ je povinná zabezpečiť žalobkyňu prechodné ubytovanie a služby s ním spojené v priestoroch ubytovacieho zariadenia v súlade so zmluvou o ubytovaní a dohodou o zrážkach zo mzdy z 1. apríla 2019 uzavretou medzi žalobkyňou a žalovanou 1/, a to v nehnuteľnostiach zapísaných na LV č.

XXXX, k. ú. Q. H., pozemkoch registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape, parcelného č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 626 m², č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 408 m², č. XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 14 m² a v stavbe - penzióne súpisného č. XXX postavenom na pozemku parcelného č. XXX/X počas celej doby trvania pracovného pomeru uzatvoreného medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ na základe pracovnej zmluvy z 30. januára 2013; určil, že žalovaná 2/ je povinná zdržať sa výkonu vlastníckeho práva - strpieť užívanie priestorov v prospech žalobkyne P. F., narodenej XX. T. XXXX, Q. H. XXX, dcéry D. F., narodenej XX. U. XXXX, Q. H. XXX a syna P. F., narodeného X. Y. XXXX, Q. H. XXX, ktoré boli žalobkyni na ubytovanie vyhradené vrátane spoločných priestorov ubytovacieho zariadenia a strpieť používanie služieb, ktorých poskytovanie je s ubytovaním spojené v súlade so zmluvou o ubytovaní a dohodou o zrážkach zo mzdy z 1. apríla 2019 uzavretou medzi žalobkyňou a žalovanou 1/, a to v nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. Q. H., na pozemkoch registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape, parcelného č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 626 m², č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 408 m², č. XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 14 m² a v stavbe - penzióne súpisného č. XXX postavenom na pozemku parcelného č. XXX/X, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalovanej 2/, počas celej doby trvania pracovného pomeru uzatvoreného medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ na základe pracovnej zmluvy z 30. januára 2013. Žalovaným 1/ a 2/ uložil spoločne a nerozdielne nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 39, § 754 ods. 1 a 2, § 759 ods. 2 Občianskeho zákonníka a na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala neplatnosti odstúpenia od zmluvy o ubytovaní a určenia, že má právo užívať priestory určené v zmluve o ubytovaní v Penzióne L.. Zároveň sa domáhala uloženia povinnosti žalovaným zabezpečiť ubytovanie a služby s tým spojené, resp. strpieť užívanie týchto priestorov počas trvania pracovného pomeru medzi žalobkyňou a žalovanou 1/. V priebehu konania žalobkyňa okrem dôvodu neplatnosti odstúpenia od zmluvy o ubytovaní pre nedoručenie a pre absenciu dôvodu, pre ktorý došlo k odstúpeniu a pre nesplnenie podmienok podľa § 759 ods. 2 Občianskeho zákonníka, doplnila svoju argumentáciu aj o namietanie neplatnosti zvolenia štatutárnych orgánov žalovanej 2/, o ustanovení do funkcie aj štatutárneho zástupcu žalovanej 1/. Žalované 1/ a 2/ namietali nedôvodnosť žaloby z dôvodu, že žalovaná 1/ na odstúpení od zmluvy netrvá, ako aj z dôvodu, že žalovaná 1/ odstúpila od zmluvy o ubytovaní podaním z 15. februára 2021, ktorej prevzatie žalobkyňa potvrdila v inom konaní a pre neurčitosť žalobného návrhu v bodoch 2 až 4. V súvislosti s doručením odstúpenia od zmluvy konštatoval, že doručovanie odstúpenia bývalému manželovi žalobkyne do F., i napriek tomu, že žalovaná 1/ vedela, kde sa žalobkyňa zdržiava, považoval za rozporné s dobrými mravmi. Doručenie odstúpenia od zmluvy žalobkyni v konaní nebolo sporné. Namietaný nedostatok riadneho doručenia preto súd prvej inštancie považoval za irelevantný, a to aj z tohto dôvodu, že doručenie odstúpenia môže mať vplyv na skutočnosť, či jeho účinky nastali, prípadne kedy, ale nie na jeho platnosť. Medzi stranami bolo nesporné, že určité osoby prespali v penzióne L. z 2. januára 2021 na 3. januára 2021, avšak nebolo preukázané, že by išlo o prespanie v iných priestoroch ako tých, v ktorých má žalobkyňa právo užívať. V zmysle zmluvy o ubytovaní nemala žalobkyňa zakázané prijímať návštevy a ak by aj tieto prespali v priestoroch vyčlenených pre žalobkyňu, nedochádza k porušeniu nejakých povinností žalobkyne. V každom prípade je však táto do značnej miery irelevantná, keďže jednak mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaná 1/ žiadnym spôsobom neupozornila žalobkyňu pred doručením odstúpenia od zmluvy na jej údajné porušenie zmluvy o ubytovaní, ktoré je podmienkou pre platné odstúpenie od zmluvy o ubytovaní v zmysle § 759 ods. 2 Občianskeho zákonníka a jednak právny zástupca žalovaných na pojednávaní uvádzal opakovane, že na napadnutom odstúpení od zmluvy netrvajú. Žalované 1/ a 2/ namietali aj naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odstúpenia od zmluvy. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti argumentoval tým, že určenie neplatnosti určitého právneho úkonu je určením právnej skutočnosti, pri ktorej by malo byť právo domáhať sa určenia neplatnosti upravené v právnom predpise. Túto otázku by bolo možné vyriešiť aj ako predbežnú otázku. Na druhej strane je však potrebné uviesť, že žalobkyňa pri vymedzení tejto časti žalobného návrhu vychádzala zo štvrtého výroku neodkladného opatrenia Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/2/2021 zo dňa 3.2.2021, v ktorom súd uložil žalobkyni podať žalobu o neplatnosť toto odstúpenia. Vyriešenie tejto otázky je pritom dôležité pre rozhodnutie o ďalších výrokoch, ktorých sa žalobkyňa domáha, teda výrok o neplatnosti odstúpenia od

zmluvy nie je jediným výrokom, ktorého sa žalobkyňa domáha. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že síce právny zástupca žalovaných argumentoval na pojednávaní, že na odstúpení od zmluvy o ubytovaní žalovaná 1/ netrvá, poukazujúc pritom na odstúpenie od zmluvy o ubytovaní z 15. februára 2021, ktoré predložil na pojednávaní, ale z predloženého odstúpenia od zmluvy o ubytovaní zo však táto skutočnosť jednoznačne nevyplýva. V 3. odseku tohto odstúpenia od zmluvy vo vete začínajúcej slovami „Napriek skutočnosti, že naďalej ...“ chýba na konci vety sloveso, teda vôbec tam nie je uvedené, že na odstúpení od zmluvy z 20. januára 2021 žalovaná 1/ „netrvá“, pričom zo začiatku tejto vety v 3. odseku vyplýva, že žalovaná v 1/ aj naďalej považuje dôvod odstúpenia v podaní z 20. januára 2021 za dôvodný. Za tohto stavu potom argumentácia právneho zástupcu žalovaných o netrvaní na odstúpení od zmluvy z 20. januára 2021 nebola podložená relevantnými dôkazmi. S prihliadnutím na ich postup voči žalobkyni napr. v súvislosti s doručovaním odstúpenia inej osobe na inú adresu, považoval súd prvej inštancie postavenie žalobkyne aj vo vzťahu k určeniu neplatnosti odstúpenia od zmluvy o ubytovaní za neisté, preto bolo konštatovať, že preukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie akceptoval aj žalobný návrh na určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy, od ktorého sa odvíjajú aj ďalšie uplatnené nároky. K odstúpeniu od zmluvy o ubytovaní vyhotovenom dňa 20. januára 2021 došlo v rozpore s § 759 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda v rozpore so zákonom, v dôsledku čoho súd prvej inštancie vyhodnotil predmetné odstúpenie od zmluvy ako neplatné.

1.2. Následne súd prvej inštancie dôvodil, že aj keď v žalobnom návrhu bolo označené odstúpenie od zmluvy o ubytovaní celým jej označením, ako bolo vyhotovené žalovanou 1/, v ktorom bola zahrnutá aj výzva na zaplatenie, z obsahu žaloby je zrejmé, že žaloba sa týkala odstúpenia od zmluvy o ubytovaní, teda nie aj výzvy na úhradu dlžnej sumy, keďže výzva ako taká nespôsobuje právne účinky v zmysle vzniku nových práv a povinností zmluvných strán, teda nemôže ísť o právny úkon, ktorý by mohol byť neplatný. Pokiaľ ide o námietku neurčitosti žalobného návrhu v bodoch 2. až 4., k tejto podotkol, že z tejto časti žalobného návrhu je dostatočne jasné a určité, čoho sa žalobkyňa domáhala, t. j. že požadovala užívanie priestorov v penzióne L., vymedzeného v žalobnom návrhu platnými údajmi v katastri nehnuteľností v rozsahu upravenom v zmluve o ubytovaní, teda v rozsahu jednej trojlôžkovej izby, ako aj spoločných priestorov a služieb s ubytovaním spojených. Tvrdenia o užívaní vo väčšom rozsahu neboli rozhodné pre toto konanie. Ak by aj žalobkyňa užívala priestory vo väčšom rozsahu, ide o právny nárok medzi stranami sporu, ktorý je potrebné si uplatniť samostatne. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné na tento účel vypočúvať žalobkyňu, keďže nešlo o otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci samej.

1.3. Vo vzťahu k námietke žalobkyne týkajúcej neplatnosti odstúpenia od zmluvy o ubytovaní z dôvodu jeho vykonania štatutárnymi orgánmi žalovanej 1/, ktorí boli ustanovení neplatne zvolenými štatutárnymi orgánmi žalovanej 2/, s ktorou otázkou súvisela aj námietka žalovaných 1/ a 2/ o uplatnení druhého odstúpenia od zmluvy o ubytovaní, súd prvej inštancie považoval za preukázané, že odstúpenie od zmluvy o ubytovaní z 15. februára 2021 bolo vyhotovené a doručené žalobkyni, pričom nebolo napadnuté na súde. Tiež bolo nesporné, že Okresný súd Stará Ľubovňa v konaní vedenom pod sp. zn. 5Cb/5/2020 rozhodol, že uznesenia prijaté na členskej schôdzi žalovanej 2/, konanej dňa 21. decembra 2019 sú neplatné, vrátane odvolania všetkých doterajších členov predstavenstva žalovanej 2/ a voľby nových členov predstavenstva, ktoré rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom odvolacieho súdu, vyhláseným dňa 17. februára 2022.

1.4. Odstúpenie od zmluvy z 20. januára 2021, súd prvej inštancie vyhodnotil ako neplatné z dôvodu, že mu nepredchádzalo žiadne upozornenie zo strany ubytovateľa na porušenie povinností žalobkyne, čo je v rozpore s § 759 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj z dôvodu nepreukázania dôvodu pre odstúpenie od zmluvy. Dôležitou otázkou vo vzťahu k žalobnému návrhu uvedenému v bodoch 2. až 4. bolo posúdenie prípadnej neplatnosti odstúpenia od zmluvy z 15. februára 2021, ktoré síce nebolo predmetom tohto konania, ale na druhej strane v prípade platného odstúpenia od zmluvy o ubytovaní po prvom neplatnom odstúpení od zmluvy o ubytovaní, ktoré je predmetom tohto konania, vznikla otázka, či je oprávnená užívať časť penziónu L. a či žalované sú povinné jej umožniť a strpieť toto užívanie. K tomu súd prvej inštancie poznamenal, že uvedené odstúpenie od zmluvy z 15. februára 2021 spĺňalo náležitosti

v zmysle Občianskeho zákonníka. Zdôraznil však, že v poradí druhé odstúpenie od zmluvy bolo vykonané z dôvodu neuhradenia ceny za ubytovanie. V prvom neplatnom odstúpení od zmluvy pritom bola žalobkyňa vyzvaná aj na zaplatenie dlhu na cenu za ubytovanie. Neplatnosť sa týkala odstúpenia od zmluvy o ubytovaní, nie výzvy na zaplatenie, keďže táto sama o sebe nespôsobuje právne následky. Skutočnosť, že dlh existuje, nebola medzi stranami sporná. Žalobkyňa sa bránila iba tým, že cenu za ubytovanie mala zrážať žalovaná 1/ z jej mzdy, teda nesplnenie si tejto povinnosti nemôže byť v jej neprospech. V kontexte uvedeného súd prvej inštancie akcentoval, že aj keď žalovaná 1/ zrážky zo mzdy nevykonávala, nič to nemení na dohode zmluvných strán o výške ceny za ubytovanie a povinnosti žalobkyne túto cenu platiť. V každom prípade ani nevykonávanie zrážok zo mzdy vo výške dohodnutej ceny za ubytovanie nemení na povinnosti žalobkyne cenu za ubytovanie zaplatiť, keďže zrážky zo mzdy nie sú jediným spôsobom uhradenia ceny za ubytovanie. Ak teda žalobkyňa zistila, že zrážky zo mzdy neboli vykonávané, mohla cenu za ubytovanie uhradiť iným spôsobom, resp. upozorniť žalovanú 1/ na to, aby zrážky zo mzdy vykonávala. Napokon poznamenal, že žalované 1/ a 2/ netvrdili ani nepreukázali, kedy bolo žalobkyni doručené odstúpenie od zmluvy o ubytovanie predchádzajúce a to z 20. januára 2021. Bývalý manžel žalobkyne prevzal prvé odstúpenie dňa 26. januára 2021, pričom od tohto dňa do 15. februára 2021 uplynulo 13 pracovných dní. Žalobkyňa mala uhradiť dlh do 5 pracovných dní od doručenia odstúpenia. Súdu prvej inštancie teda nebolo zrejmé, či táto lehota bola dodržaná do 15. februára 2021, kedy bolo vyhotovené druhé odstúpenie od zmluvy o ubytovaní, čo by tiež mohlo mať vplyv na platnosť tohto druhého odstúpenia od zmluvy. Vzhľadom na už predchádzajúce názory súdu prvej inštancie však nebolo potrebné sa bližšie touto otázkou zaoberať. V závere súd prvej inštancie poznamenal, že dohoda o ukončení právneho vzťahu z 17. mája 2021, uzavretá medzi žalovanou 2/ ako prenajímateľom a žalovanou 1/ ako nájomcom týkajúca sa penziónu L. na základe nájomnej zmluvy z 2. januára 2013, nemá bližší dopad na toto konanie, pretože žalovaná 2/ je stále vlastníkom penziónu, a teda prípadné rozhodnutie súdu o jej povinnosti strpieť obmedzenie vlastníckeho práva sa jej napriek tejto dohode dotýka. Z predložených listinných dôkazov mal súd prvej inštancie tiež preukázané, že pracovný pomer medzi žalobkyňou a žalovanou 1/ stále trvá, teda aj žalovanej 1/ stále vzniká povinnosť zabezpečiť ubytovanie žalobkyni v zmysle zmluvy o ubytovaní. Za toho stavu potom výsluch svedkyne navrhovanej zástupcom žalobkyne na účely preukázania účelovosti dohody o ukončení právneho vzťahu nepovažoval za potrebný pre rozhodnutie vo veci samej. Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe vyhovel. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 21. júna 2023 sp. zn. 2Co/43/2022 potvrdil rozsudok ako vecne správny; žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré odkázal. Po zhrnutí zisteného skutkového stavu a na zdôraznenie vecnej správnosti v súvislosti s odvolacími námietkami strán na doplnenie uviedol, že dôvod odstúpenia od zmluvy o ubytovaní z 20. januára 2021 v konaní preukázaný nebol. Prechodné ubytovanie príbuzných žalobkyne v dňoch z 2. januára do 3. januára 2021 v konaní nebolo preukázané. K tomu podotkol, že žalovaná 1/ pred doručením odstúpenia od zmluvy, žalobkyňu na tvrdené porušenie ustanovení zmluvy o ubytovaní, ako podmienky pre platné odstúpenie od zmluvy podľa § 759 ods. 2 Občianskeho zákonníka, neupozornila. V súvislosti s posúdením preukázania existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení bola žalobkyni uložená povinnosť podať práve tento druh žalobného návrhu v predtým vydanom neodkladnom opatrení, čo súd prvej inštancie správne zdôraznil. Aj v poradí v druhom odstúpení od zmluvy o ubytovaní z 15. februára 2021 žalovaná 1/ akcentovala dôvody odstúpenia od zmluvy uvádzané v písomnom podaní z 20. januára 2021, preto súd prvej inštancie správne, so zreteľom na tieto okolnosti, vyhodnotil splnenie podmienky existencie naliehavého právneho záujmu žalobkyne na tomto určení so zdôraznením, že od vyriešenia tejto otázky je odvodená opodstatnenosť ďalších častí žaloby. Následne odvolací súd dôvodil, že žalobkyňa sa teda domáhala umožnenia užívania nehnuteľnosti v rozsahu upravenom v zmluve o ubytovaní, pričom iné nároky zo zmluvy o ubytovaní súvisiace s prípadným užívaním priestorov nad rámec upravený v zmluve,

predmetom tohto konania neboli. Záverom odvolací súd podotkol, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil aj namietanú neplatnosť odstúpenia od zmluvy z 15. februára 2021. Napokon skonštatoval aj správne posúdenie pasívnej legitímácie žalovanej 2/ v spore, i napriek ukončeniu dohody o ukončení právneho vzťahu medzi žalovanými zo 17. mája 2021, keďže nebolo sporné, že žalovaná 2/ je naďalej výlučným vlastníkom penziónu, preto prípadné rozhodnutie o povinnosti strpieť obmedzenie vlastníckeho práva spočívajúce v užívaní časti tejto nehnuteľnosti žalobkyňou, má vplyv na jej právne postavenie a vo vzťahu k žalovanej 1/ existuje naďalej platná zmluva o ubytovaní, ktorá bola uzatvorená so žalobkyňou. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolania žalovaná 2/ konajúca prostredníctvom správcu konkurznej podstaty (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. c) a písm. f) CSP, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietala, že napadnuté rozhodnutie bolo odvolacím súdom vydané po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu - žalovanej 2/ a to uznesením Okresného súdu Prešov zo 7. septembra 2022, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku Slovenskej republiky č. 176/2022 z 13. septembra 2022. Za správcu úpadcu bola ustanovená Správcovská a konzultačná, k. s., Poprad, Zdravotnícka 2, IČO: 53 089 570. V tejto súvislosti podotkla, že nehnuteľnosti, ku ktorým bolo vydané napádané rozhodnutie sa týka majetku podliehajúceho konkurzu, lebo úpadcovi sa zakazuje nakladať s týmito nehnuteľnosťami. Podľa názoru dovolateľky, mal odvolací súd konanie prerušiť a následne vyzvať správcu na predloženie návrhu na pokračovanie v konaní. K prerušeniu dochádza ex lege podľa § 47 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“). V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietala, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa ústavný princíp predvídateľnosti a nie je riadne odôvodnené. S poukazom na ustanovenie § 44 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. dôvodila, že napadnutým rozhodnutím dochádza k užívaniu majetku podliehajúceho konkurzu v rozpore s uvedeným ustanovením. Navyše sa odvolací súd vôbec nevysporiadal s otázkou vyhlásenia konkurzu, ako aj s otázkou prerušenia konania a prečo zaviazal úpadcu a teda aj správcu k zdržaniu sa výkonu vlastníckeho práva, keďže podľa § 44 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. vo veciach nakladania s majetkom, toto oprávnenie prechádza na správcu. Iný postup možno dosiahnuť len v súlade s týmto zákonom. Nesprávny procesný postup odvolacieho súdu nie je ničím odôvodnený, je prekvapivý a právne neudržateľný. V kontexte uvedeného akcentovala, že právo na spravodlivý proces bolo porušené aj tým, že napadnuté rozhodnutie trpí vnútornou nekonzistentnosťou, riadnym neodôvodnením a nepredvídateľnosťou. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka namietala odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení otázky súvisiacej s vyhlásením konkurzu v priebehu konania v zmysle § 47 ods. 4 a § 44 ods. 1 a 4 zákona č. 7/2005 Z. z., ako aj v otázke nesprávneho posúdenia pasívnej vecnej legitímácie. Zároveň nesúhlasila s rozhodnutím odvolacieho súdu o trovách konania. Navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu, po zhrnutí skutkového stavu uviedla, že ubytovacie priestory opustila dňa 16. novembra 2022 a žalovaná 2/ od 1. januára 2023 prenajíma predmetné priestory tretej osobe, ktorá jej platí nájom. Podľa jej vedomostí ani správca konkurznej podstaty úpadcu nájomnú zmluvu nevypovedal. Potvrdila, že dňa 14. septembra 2022 bol právoplatne vyhlásený konkurz na majetok žalovanej 2/. V tejto súvislosti podotkla, že jej nie je zrejmé aký má naliehavý právny záujem na podanom dovolaní. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces poukázala na nesprávnu formuláciu v podanom dovolaní, preto sa k uvedenej námietke nevyjadřila. Nestotožnila sa s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Bola toho názoru, že odvolací súd skutkovo a právne správne vec posúdil. Skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané po vyhlásení konkurzu je iným dovolacím dôvodom. V závere podotkla, že podané dovolanie je úplne nadbytočné s cieľom požadovať trovy konania. Navrhla dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť. Nepriznať žalovanej 2/ náhradu trov dovolacieho konania.

5. Podaním z 24. apríla 2025 správkyňa konkurznej podstaty úpadcu predložila návrh na pokračovaní v konaní v súlade s § 47 ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

12. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 2R/1/2021 zo 7. septembra 2022 zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 13. septembra 2022 pod č. 176/2022, bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu žalovanej 2/ a ustanovený správca konkurznej podstaty Správcovská a konzultačná, k. s., Poprad, Zdravotnícka 2, IČO: 53 089 570. Napadnutý rozsudok bol vydaný odvolacím súdom dňa 21. júna 2023. V súvislosti s namietaným nesprávnym procesným postupom dovolateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. c) a písm. f) CSP. Namietala nevysporiadanie sa odvolacím súdom s touto skutočnosťou, ako aj neprerušenie konania, ku ktorému dochádza zo zákona a tým porušenie princípu predvídateľnosti rozhodnutia súdu, ako aj jeho nenáležité odôvodnenie.

13. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

14. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

15. Podľa § 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak.

16. Podľa § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

17. Právnická osoba nadobúda spôsobilosť na práva a povinnosti konštitutívnym zápisom do obchodného registra a spôsobilosť na práva a povinnosti stráca zánikom, t.j. výmazom z obchodného registra. Procesná spôsobilosť znamená spôsobilosť samostatne konať pred súdom ako strana sporu.

18. Podľa § 47 ods. 1 veta prvá a ods. 4 zákona č. 7/2005 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. V konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu.

19. Účinkom vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka (úpadcu) v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods.1 veta prvá zákona č. 7/2005 Z. z. je prerušenie prebiehajúceho súdneho konania týkajúceho sa majetku podliehajúceho konkurzu a patriaceho úpadcovi. Vyhlásením konkurzu nestráca úpadca právnu subjektivitu, ani spôsobilosť byť stranou v spore a procesnú spôsobilosť samostatne konať pred súdom (ZSP 27/1999). V danom prípade však napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu vydaným po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu - žalovanej 2) došlo k zaťaženiu konania vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. c) CSP. Subjektívna nevedomosť odvolacieho súdu o prerušení konania zo zákona v dôsledku vyhlásenia konkurzu je právne irelevantná, keďže účinok prerušenia konania nastáva objektívne nezávisle na poznaní tejto skutočnosti konajúcim súdom (m. m. I. ÚS 393/2012). Bez predloženého návrhu na pokračovanie v konaní správkynou konkurznej podstaty úpadcu nebolo možné vo veci samej odvolacím súdom rozhodnúť.

20. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP. Z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia z procesných dôvodov dovolací súd sa ďalšími uplatnenými dovolacími dôvodmi nezaoberal.

21. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

22. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní pôvodne žalovanej 2/ vo vzťahu k uloženej povinnosti zdržať sa výkonu vlastníckeho práva špecifikovaného vo výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie týkajúceho sa žalobkyne a pôvodne žalovanej 2/ (§ 455 CSP).

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania a o trovách pôvodného konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ rozhodne odvolací súd v súlade s § 453 ods. 1 a 3 CSP.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.